

Womhaj Bóh!

Cyisko 45.
10. nov.

Lětuik 11.
1901.

Szerbiske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Šsmolerjez knihicizijczetni w Budyschinje a su tam dostacž sa šchtwórtlětnu pšchedplanu 40 np.

23. njedzela po šwjatej Trojizy.

1. Jan. 5, 9—11.

Hdyž my cšlowiske šwědečenje horje wosmjemy, dha je Bože šwědečenje wjetšče; pšchetož Bože šwědečenje je to, šchtóž wón šwědecił je wot šwojeho šyna. Šchtóž wěri do teho šyna Božeho, tón ma šwědečenje šam pšchi šebi. Šchtóž Bohu njewěri, tón čžini jeho k šharjej; pšchetož wón njewěri šwědečenju, kotrež Bóh šwědeči wot šwojeho šyna. Ale to je šwědečenje, so nam Bóh wěčne žiwjenje dał je, a to šame žiwjenje je w jeho šynu.

Bóh je šwědečil wot šwojeho šyna. Žako wón pšchi jeho kščenizy w Jordanje praji: „To je mój luby šyn, na kotrymž ja špodobanje mam,“ — běšče jeho prěnje šwědečenje pšched šwětom šjawne, šchtó je tón, kotrehož je Jan kščečil. Žako šo čžichi pšak rowy wotewriču a šemja šarža a šawěščk templa šo rostorže, njeby hłóš pohanského hejtmana nšny byl — štku Bože wóšje a jasnje došč šwědečachu pšched žyłym šsraelom, šo běšče tón, kotrehož běchu kšžizowali, Boži šyn a pobožny cšlowjek byl. A hdyž na kónzu wšchitkich čžawow, hdyž budže wšchitko njepščečelstwo pščečžiwu Bohu a jeho kraleštwu podlemjene, je wšcheho šwěta kšncječ budže: Někto šu wšchitke kraleštwu šwěta šchrystušowe, — potom budže Bóh hiščeže junkróč a to dorasnje wobšwědečič, šchtó tón je, do kotrehož šu kałali, kotrehož je wón powoškil.

Ale kajke je š tym šwědečenjom Božim? Wěšče, cšlowjekojo dyrbjeli jo pšchisacž — dweju pšchicžinow dla. Š prěnja, nowe je Bože šwědečenje. Cšlowške šwědečenje my rady a bjes wjele prasčenja pšchiwosmjemy, niž jenož, hdyž šmy tutych ludži ša šwědomliwych a pruhowaných pošnali, ale tež š wjetšcha tehdom hižo, hdyž jich hiščeže ša doměrjenja hódnych pošnali nješšmy. Njedyrbjalo to wjele bóše wo Božim šwědečenju placžič? Wšone je wjetšče, dyžli cšlowške. Wón je wjetšchi, wot kotrehož wužadza, wón, tón wěrný Bóh, kotrehož šlowo štajnje wěrne wostanje, kiž by pščeštal, Bóh byč, hdy by njewěrnosč režčez mohł; a wjetšče je tež to, šchtóž wón wobšwědeči, hač wšchitko, šchtóž je šo hdy wot cšlowjekow režčalo. Pšchetož tam je šo štajnje wo šemške wězy jednalo, kotrež maja ša tón abo druhi podawł cšlowškeho žiwjenja wažnosč; tu pak šo jedna wo potajništwu nješješkeho šmiljenja, šo je wón šwojeho šyna do šwěta pošlał, šo bychmy pšches njeho živi byli — a š tym tež šo jedna wo najšwjeczjšče a najwažnišče, šchtóž je cšlowjekowu date, wo nadžiju wěčneje šbóžnosče w nješješach. Woprawdže, šchtó mohł došapschječ, šo mohło to šwědečenje wopacžne bjež? To by woprawdže najnjekničžomnišče hrajšanje š cšlowškej wutrobu bylo.

To je jena pšchicžina. A druha je, šo dyrbjeli šo hrěcha boječ, hdyž to šwědečenje njepšchiwosmjemy. Tu jasnje došč šteji: „Šchtóž Bohu njewěri, tón čžini jeho k šharjej.“ A temu šwědečenju njewěrič, kotrež je Bóh wo šwojim šynu šwědečil, to reka, Bohu njewěrič.

Woni wschaf su ludzo a woni so teho dla hyschce nje-
wercjazy mjenowacz njemóža, kotřiz na jonym abo druhim
šlowje dwělujaj, ale teho dla wulkeho a zyleho so džerža,
šytož je Bóh šwědežil wo swojim hynu. A to je
šakozł zyleho templa, a s nim wschitko paduje. Šytož
to šlama, temu so zyle šwjate pišmo rošlama. Šytož
to wjazy njewěri, temu so po nęcžim zyla wěra rošduje,
tón Boha wschudžom khara sežini. Šyto je to do hrěcha,
šo lubym cžitarjam hatte prajicz njetrejeba.

To stej tej pschiczinje, kotrejž dyrbjałej došahacz, so
temu šwědeženju wěrimy. A tola je to džiwna wěz.
Wly to šwědeženje ani šlyšcheli ani dostali nješmy, ale
nam je jenož pschewostajene wot tych, kiž su jo šlyšcheli
a dostali a šytož by chžyl, by prajicz mohł, kaž so to
husto stawa, so na tym šwědeženju dwělujaj, tola jenož
reka, na cžlowškej rěczy dwělowacz, kotruz su wo Boju
rěczeli, ale tola niz na Bohu šamym dwělowacz. To so
tola přecz njeda, to šwědeženje Bože stej w šaidženosčzi
abo leži w pschidodže; my pak stejimy w tutym cžazju, —
šyto nam to pomha?

Šyto dzecze wjazy šwědeženja? Šdyž w jonym
mjenje polnosčž wěczneho žiwjenja stej, w mjenje teho,
kotruz wjazy widomnje na semi njelhodži, cžeje móže to
mjeno bječ, hdyž niz hyna Božeho? To so wo jonym
cžlowjeku prajicz njemóže, ani wo najmudrijšim, kotruz
je na šwědže byl, ani wo najšpěšim, kotruz je hdy na-
rodženy; ale wo tym so praji, kiž pschidodže i wodu a
i křwju, wo Křystušu, so je wěczne žiwjenje w nim,
i njeho so žórli, pola njeho wostanje. To je to šwědeženje,
kotrejž Bóh tón Křes dženša hyschce kóždemu dawa a
i kotrymž šwoje šwědeženje w šwjatym pišmje wob-
twjerdžuje temu, kotruz ma woczi i widženju. A wěczne
žiwjenje w šebi nošycz, to reka wěricž do hyna Božeho,
a šytož wěri, tón ma šwědeženje šam pschi šebi, a niz
jenož jeho et to wušnaje — se wscheho jeho myšlenja a
škutkowanja křiczi i tyšaz jazykami, šo by kóždy šroymil:
Šesuf Křystuš, Boži hyn, mój šbóžnik

Šamjen.

Pucžowanje po Božim pišmje

abo

šaste myšle nadečdžech, Bože šlowo cžitaja.

Podawa šwěrimy cžitaj „Pomhaj Bóh-a“.

1. kniha Wóššakowe.

(Potracžowanje.)

29. šta w.

Zakub šchtyrnacze lět šluži a šebi dvě žonje šakluži.

1. 1—14. Zakub, ponížem psches cželanje psched šlawom, pošbėh-
njemy psches šlubjenje, šhoni hnydom wo Božim šohnowanju, kotrejž
je i nim. Tola tež tu wjedže jeho pucz psches nowe ponížanja;
šedma šem pschidchědšči ma wo šubowanu Rahelu šurowemu,
jebazemu cžlowjeku šlužicz. Šeho žiwjenje, štajnje so pschēmēnjaje,
je wot nētkā špodžiwna podobišna najšubosčžiwšichcho došladowanja,
kotrejž ma štajnje šwój pschēdmjet: šbože ja wschón šwēt psches
šlubjene hynjo, psched šobu, a kotrejž cžlowjetow, šwoje šwēdku,
džēn a šbēle w jich mozach šanicžuje, a jim dopošač, šo ma jenicžy
Bóh prawo.

1. Šehdom pošbėže Zakub psches tunje šžētemy podawł
se wschēje poraženosčže pošbėhnjeny a i wješēle nadžiju we wu-
trobie šwojeji nošy a džēšche se špēšchnej šrocželi šwój pucz dale,
pschēkoczi šēnu Jordan najšfēšichho wšichšche Bēthšeano, nastaji šo
potom do Damajšuba a pschidodže na swojim nēdže 130 mit
doštim puczowanju do Mesopotamiškeho kraja i ranju. Šo tutym
šroju cžahajšche Laban šaranski se swojimi šadłami jako „hyn
wuhhada abo ranšcheho kraja“.

2. A roshladawšči so w tutej štronje, hač njebh šrajch nēšchto
wuhladał, šytož by jemu mohlo pucz do šarana pošaiacz, wu-
hlada študžēn na polu; a hlaj, šti šadla wozow ležachu pola
njeje, pschetož i teje študnje napowjachu paštyrjo w tutej štronje
na pašwach šhodžaje šadla; a wulki kamjen ležēšche, kaž je to
wšchudžom tal, hđžēž paštyrjo ša šadla po pašwach šhodžaje
dešchžitowu wodu do jamow hromadžuja, i wječcha na študni.

Šajki kamjen móžachu jenož dwejo abo tijo mužojo wotwalicz,
šo njemohł jenotliwy zuby paštyč, kotruz šnadž by se swojim
šadłom nimu pschidchōł, wodu se študnje ša šwoje šadlo
wuzicz.

3. A paštyrjo, kotřiz bēchu šebi tutu študžēn wuryli, šhroma-
džachu, kaž bēchu šebi šrēcželi, tam wschitke šadla a nētko hatte
wotwalachu kamjen se študnje a napowjachu šadla i šortow pschi
študni, šo njebh so woda, kotraž bē tu šhudušchta, njetrejebawšči
pschēnjehala, a šo njebh žadyn i paštyrjom, kotřiz bēchu študžēn
wurpli, mjenje dostal hač drugi. Šotom walichu kamjen šajo
na študni wječch na šwoje měštau, šo njemohł wēšil pēš do
študnje wēcz a tal študžēn šakypacz.

Š powjēšče šlēduje, šo njebē študžēn blisťo pschi šaranu,
šewal by šakub měšto widžal. Šak dha njeje to študžēn, i kotrejž
je nēdhy šebella wodu cžerala.

4. Šo bychu paštyrjo, pschi študni pschēbnywaze, hnydom
i šakubowych šlowow pošnali, šo je wón paštyšli cžlowjek, džēšche
i nim: Šubi šratija, i wotłal šeze? Woni wotmolwichu: Wly hyn
i šarana.

5. Wón džēšche i nim: Šnajecze wy tež šabana, Bēthšeloweho
šyna a šahoroweho wuuka? Woni wotmolwichu: Wly jeho derje
šnajemy.

Š mjenom „hyn“ wošnamjēni šo cžasto kóždy potomik.

6. Wón džēšche i nim: Wjedže šo jemu derje? Woni wot-
molwichu: Šemu šo derje wjedže; a hlaj, šow džē jeho džowka
šahel i wozzami, šo by je tež tu napowjala.

7. Wón pak to wuhšchawšči a šahelu wuhladawšči by
rad šam i njei porēžal: Duž džēšche wón i paštyrjam: Šlajče
wschōł, došho hyschce je džēn, a njeje hyschce cžoš, šfōt do
šahrodženjom hnač; šyto tu potajšim tal došho lēnikow pašecze?
šapowēče tola wozzy a džēče potom a pošpēče je i nowa.

8. Woni wotmolwichu: Wly njemóžemy, šhida šo šo wschitke
šadla šhromadža a my kamjen wot študnišeho wječcha wotwalimy
a tal wozzy napowimy.

Njebē to šrajch teho dla, šo by kamjen psche cžēžki byl, ale
dla šakonja po wuhšwecžēnym wachnuju, kotruz wschitich paštyrjom
wšahajšche.

9. Šdyž to hyschce i nimi rēčēšche, pschidodže šahel i nano-
wymy wozzami i študni; pschetož wona pošēšche wozzy, kaž su
hyschce džēšba pola šarabow džowki najšohatšichho emirow tal
šime.

10. Šdyž pak šakub widžēšche šahelu, šabanowu džowku,
šwojeje mačzerje šratra, dha šapali šo šubosčž i njei a jeho cžucz
šo pošbėhowachu, šo je Bóh tal widžizy jeho pucz na prawy
kónž domjēł; a njedžwajzy na porjad a wšahnje, tu šnježaje,
pschistupi wón a wotwali šam kamjen se študnišeho wječcha,
pschetož šubosčž a roshorjēne cžucz bēchu jeho mozy pošwospte.

Paštyrjo jemu njewoharachu, dokēž jemu šwobodu, pošēšej
šarukowanu, pschidwalichu a na njeho i wēšim pošēšēčowanjom
šladachu. Šōdla wjedžachu šebi jeho wazicz, šhoniwšči, šo je
wón pschidwalimy bohateho paštyškeho šnjeja.

11. A wón napoji šabanowu, šwojeje mačzerje šratra, wozzy,
šo by šahel tal špōmała, šo je wón cžlowjek i jeje pschēžēštwā;
a potom wošōšcha wón šahelu po prawu, kotrejž měješche kóždy
i pschēžēštwā; pschetož pschi pošēšwym a pschitōjnym žiwjenju
bēšche tež šwoboda tehdy wjetšcha. Šdyž pak chžyšche jej šōdla
prajicz, šyto wón je, šo njebh šo psched pschidomnym šwēdkami
woharšijena cžuta, dha pošdudžychu šlyhu jeho šlōž, šo wōtije
šlafajšche, domiž šo škōncžnje njēmērowa. Šo bēšche tal njēnadžy
po Božim wōdženju šwoju cželku wuhladał, bēšche jeho wscheho
hnušo.

12. A potom powjedži jej, šo je jeje nanowy šratr abo
pschidwalimy, mjenušy šebelžymy, jeho šotimy hyn. A wona
bēšēšche šōšty přecz wot šadla a powjedži šwojemu nanu nje-
daloko pschi druhim šadle pschēbnywazemu, i šim je šo wona pschi
študni šetkala.

13. Šdyž pak šabanu šlyšchēšche powjēšč wo šakubje, šwojeje

hospitnym hymu, bężeche wón wulga swjehelny, so je Zakub psichschol — bęše ho tola hižo 97 lět minylo, so bę swowej hotije i wótzneho doma czahnyč dal —, jemu napischeczjo, a psichschedschi k njemu wobjima a wofoscha jeho, a wjedžesche jeho do swojeho doma w Saranije. A wón pomjedasche Labancj wschitte te węzy, fak bęschrej nan a macj jeho na puczowanje nucžiloj a fak bę ho jemu hač dotal pletko.

14. Duž džesche Laban k Zakubej: Sawěseče, twoje mjeswoczjo a wjcha twoja podobnoič na moju hotru mi to wobkruczi, ty hy — ja cžož hy ho tež wudawal — moja kóič a moje cžeko, a nětko wotpoczji wot swojeho dalofeho puczowanja a psichhotuj ho, so by tu dlęje wostal.

(Pokraczowanje.)

D hodžiny sbožne!

1. D hodžiny sbožne, kiž Jesuś tym da, kiž na jeho rany tu spominaja. D mješčichiny sbožne, do swětliny sblad, Sčtóz tudy ho hori sa Jesuśa rad!
2. Sčtóz wot swětnoh' holka ho wotwoluje. A i myšlemi k njebju sa jehnjeczom dže, kiž trónowacj widzi jo w krafnoci tam, Zoh' hojdžaje blujny ho blystaja nam.
3. My šlablany psichi tym, my hmy a tež niž, Hdžej i myšlemi dzemy sa jehnjeczom hieč, My we blódfrej čuwinje puczujemy, Hdžj hwět naž tu hani, dha nješlyšichiny.
4. Eśu drusy tu cžezčeni, dha to hón je; To jehno nam ponižnoič poruczuje, Eśo thileč a cžepieč, kaž sa naž je tu, Tak psichidže ho k trónaj a k dobywanju.
5. Hdžj tež hmy nětk hujeczi najszapjenišči, Dha tola hmy sbožowni w jehnjeczom kwi, My hwětej jo derje byč wostajiny, Hdžj w jehnjeczom towaštwje psichebywamy.
6. Eśwět jenož ma prózu, psichi jehaju je mēr, A krašne dny horca, to, wutroba, wēr, Sčtóz cže ho tak derje a tutón mēr mēč, Tón žwuy byč tutej kwi dyrbi a mēč.
7. Moj' jene a wschitlo ja njenuju cže, Ty khowanka padazyč, šthowaj tež mje, Mój hwērny, mój luby ty jenož hy ham, Hdžj wumru ja na to, mēč dyrbju cže tam.
8. Ty krašny na Zionje widžecž tam hy, Sčtóz psichi tebi blisko tam stejecž cže hdy, Tón dyrbi to špuschecž, sčtóz wot hwěta je A ham wón to psichieč, sčtóz Jesuś mēč cže.
9. Sa jehnjeczom k knježnišej cžistoseči hieč, Ma myto, ho hnda niž njenaštróžicž, Šlaj, w knježnišej cžistoseči wutroby tu Eśwój wotblyšecž wot Jesuśa dostawajit.
10. Čži, Jesu, džač, khwalbu, cžesč, modlenje dam We najrjenišchich khorach, kaž tudy, tak tam Za psichebywam na paštwje sbožowniškej, A tajteje ničto ho nabył tu nej'.
11. Sčtóz wopichija tudy, sčto widžecž b'dže tam, Wot hwěta ras wuńdže tam k wješelocžom A budže piches hndu ho prózowacž cžapč, Zoh' jehnjeczom mēčecžom we njebježach byč.

A. D.

Sčto hmy psched 30 lětami w franzowskej wójnje nashonil.

Spiszał August Wiczas, kublec w Żornošyščach.

(Pokraczowanje.)

Ma dnju 28. mērca doštach psched wječorom porucžnosč, so dyrbju najajtra rano w ščesčich se wschitkimi swojimi wězami k mi pomjenowanym wrotam hieč a tam na wulku wofowu kolonnu cžakacž, kiž i dwórnišcža pschidže. Wěch i druhimi wojakami

postajemy, so bych tute woju strážował, kiž do mēsta Château-Thierry jēdžechu, so bychu Budyštemu polkej zyrobu ja lonje a ludzi pschwješli. Tuczj wónnizy pał bēchu i wjeticha Westfalojo. Na dompučju smēdžachmy ho wschitzy na woju jēpudacž a tak bōrny sažo do swojaje hospody w Soissons dojedžachmy. Pucž bēšche něhdže 40 kilometrow dolhi, i wojom pał mējachmy 38 kilometrow.

W mēcže Soissons dyrbjachmy ho wschēdnje dopođnja něfotre hodžiny smuczowacž. To wošebje našchim starym krajnym wobornikam cžesčo padže. Tu pał žadyn rosōđel mjes staryni a mlodyni njebēšche hač do 31. meje, jako powjeseč pschidže, so domoj pocžehjemy. Wječor do wotčehnjajenja wschitte našche nalutowane hwēčki na wofua jestajachmy a sažwēcžichmy. Na tajte waschnje zyke kajaromy illuminerowachmy, sčtož mējesche našdala jara rjany napohlad. Franzowsojo pał psched wrotami hynje na to hwarjachu a hrošne mjeswoczjo cžinjachu. My pał bēchmy polni radošče, spēwachmy a wješelachmy ho moht rjez zyku nōž.

Najajtra rano, 1. junija, i polkej hudžbu a se spēwanjom wotčahnychmy. 3. junija psichebywachmy w mēcže Reims. Hač runje bēšche zyly dže i wotpoczintej postajeny, nješhym tola ja zyly dže wotpocznył, ale hmy hebi mēto derje wobhladal. Hjo jako na torhošcžu swoje kwartirke billety dostawachmy, widžach spudžiwne twarjenje, kajčej hiečcže jene widžal njebēch. S ludžimi ho sčezecž njemōžachmy, a hdyž jim našche billety potajachmy, dha nam i rusami rošmetowachu a sčezebotachu. Sčōnczje bēch tola prawu hēžu namatal. Hdžj bēch ho trochu šnył a pošnył, hmy potom hnydom sažo do mēsta sčot, so bych hebi najpomnjene twarjenje wobhladal. To bēšche njenujzy wulka pschedawarinja wot hameho želeja a schlekazy natwarjena. W tutej hēži ho wikowasche. To bēšche mi něchto nowe a jara spōdžiwne, ale šdāsche ho mi tež jara šdobne. To bēšche runje tak, kaž hdyž bych w Budyščinje na torhošcžu ja wschittich wikowarjom wulku šalu natwarili, so njetrjebali horzoru cžepieč a hmy mēč a so plody njebychu i prochom a deščezilom iškōdžale. Pođžišcho hmy tajte podobne pschedawarjenje w Šipku a Warlinje widžal. Wječor ho mi škoro jē šēdže. Wěch hebi hētro daloko do mēsta šaschoł a njemōžach nětko wjazy swoju hospodu namatač. Šalle po dolhim pytanju ja namatač.

Ma druhim dnju hmy hebi sažo i něfotryni towaščeni tute rjane mēsto wobhladal. Wošebje šajimajche naž wulki pschistaw i wjele kōdženi, kiž tu štejachu. Twory ho i nich wotwožachu a pschjwožachu. Kaž bēch hebi hnydom myškil, njebēšche tu žana wulka rēla, ale jenož wuruty pschērōw (kanal). Šanal bēšche tak hlyboki a šchōroki, so mōžachu i wulkimi kōdženi po nim jēdžicž. Potom džechmy na dwórnišcžu, kiž bēšche tu tež jara wulkotne. Wošebje nadpadne bēšche mi wulka hēža ja parniki, kajkiž hiečcže widžal njebēch. Potom džechmy do wulkeje zyrtwje abo tak njenowaneje kathedrale, kiž wošrijedž mēsta štejeche. Pošchōwasche ho myšičhe druhich twarjenjom, a jeje wēže bēchmy hižo džeł prjedy na marjchu we wulkej dalokoseči widželi. Hdžj bēchmy hebi tutu rjanu a wošebnu zyke i nuskla wobhladali, podachmy ho potom na jenu wēžu hač do hameho wješčika. Wot tam mōžachmy prawje derje zyku krajinu a mēto pschewidžecž. Wēšche tu najšfētšcho wjele fabrikow, pschetož widžachmy wjele wyšōkich wuhenjow. Reims leži 160 kilometrow wot Parisa.

Wšes thdžej dolho cžehnjachmy nětko dale, doniž hač na bitwišcžo pola Gravelotte njepschidžachmy. Bitwišcžo na naž runje lubyjny šacžisčej njeczujesche. Widžachmy we woflōwseči hame rowy a na kōždym mały drjewjany šchjžil i napisšom, kello tu wotpoczjuje. Wofolo wšy Gravelotty bēchu rowy tak hušte, kaž pola naž hynowe khopjena na luzy. A to bēchu našchi towarichōjo, kiž bēchu runje tak štrōwi laž my wuczahnyli. Hospodu dostachmy w pschedmēseče Mēsa. Ešym hebi tutu twjerdžimnu derje wobhladal, tola nješhym ničeho wāžneho widžal. Mēš leži 320 kilometrow wot Parisa šdalemy. Tutón zyly pucž hmy pschil šali.

15. junija dočezechmy hač do mēsta Forbach, hdžej i bota na prawizju Špichemšle hory widžachmy, hdžej bēchu ho prēnje bitwy bile. Wofolo džepacžich pschetročichmy štare němšle mješ mjes mētomaj Forbach a Saarbrücken.

Witajcže, hōlzy, i dalola!

W mēseče Saarbrücken naž krašnje powitachu. Čžah šudentow pschidže nam napischeczjo hač na němšle mješy naž powitacž.

Město žame běšče wulkotnje wupychene a zyle do pletwow saplecjene. Wschudžom imahowachu s twarjenjom khorchoje. Do plejstra běchu tyhazy selnych brěšow natylane. S połnej hudźbu iaczejachy do města. Wschudže ho wot horjeka s wolnowo wonejcha a twěrti na naš dele mjetachu, jako by ho jněh šchol. Běle rubiškta ho imahowachu, to běšče sawěčeje huwjazy sachšičež sa naš. Našch pošt běšče přeni, kiž ho po tutej dróm s wójny wóbcěšče. Pšichudžechmy w měsće St. Johann do hošpody. Mjenjazy měsće Saarbrücken a St. Johann dželi jenož rěka Mojel. Wot našdala matej měsće napohlad, kaž byschtej jene bytej. Němisa rěč pal běšče tudy wjele hinašcha, hač ju my rěčacham, ale lěpšcha wišal tola běšče, hač franzowiska. W tutym měsćeje běšče mi špodžowne, tak mate džeci franzowjow hanjaze a w-fměschowaze pšchniči špěwachu.

Čehnjedmy dale pšes wišelake města a wšy, hač 24. meje do twerđžijny Mochucza pšichudžechmy. Wschudžom naš rjenje powitachu. Dostachmy bohate dary, darmotne pivo a poslicachy nam reje a konzerty. Město ho wječor s wjele tyhazami šwěčtami wobšwěti a jasklowe čaši ho nam k čěšči šradowachu. Tudy w Mochuczu wobsladach hebi wošebje wulki móst pšes rětu Rheina wjedžazu, kiž běšče zyle wot želeja natwarjeny, a kajtjz hiščeje ženje wđžal njeběch. Móst běšče 693 metrow dołhi. Želejnište čaši po mošče zyle pomalu jědžechu. Stejach runje šredž mosta, hdyž jedyn želejnišči čah po nim pšihjědže. Tu ho tež rěka Main do Rheina wulwa, kotraž jara wjele maianej mody do Rheina pšchinje, dofelž běchu ho w tamnych stronach hulne desčejzi šte. Tež na druhim dnju, jako hebi móst wobhladowach, ho bjes pšehatca desčejzi liješče. Hošpodu w Mochuczu khwalic njezdžu. Běch pola ludži, kiž bleschowwe jatufaczi džělachy. W nozy njezdžach tam dla šechžonow spacz. Tute krewjelacne šwěrjata, kotrež hiščeje njeběch šepal, nje skoro s toža wuhnachy. Ze běchu tola hiščeje wjele hórjche, hač franzowiske wšhi.

(Potracžowanje.)

Wšelake s bliska a s daloka.

— Mišioniski pošol podawa w šwojim pošlednim čišle šapisi darow sa mišionistwo mjes pohanami, kotrež hu šakle wošady wot 1. augusta 1900 hač do 31. julija 1901 nahromadžile. Ze dary šwědeža šašo wo žiwej lubošej našich wošadow sa šwjaty šuff mišionistwa. Nahromadžito je ho 6598,64 hr. a to 2225,63 hr. s mišionistich katechistow, 1470,02 wot čitarjow mišionisteho pošla, 2626,51 hr. druhich darow, 249,95 hr. sa mišionistwo mjes židami a 26,53 hr. danje. Wšichiče teho wučini kollekt na tšoch kralow, w našich wošadach nahromadžena, 1605,39 hr. Duž hu dary do žyla 8204,03 hr. To je rjana podpjera sa našche drohe mišionistwo mjes pohanami.

— Šynski čah ho pšichblizuje a s nim dolhe wječory. Šdyž hu našchi Šserbja w lětnim čašu zyty džet na šwojich polach džělacz dyrbjeli a šprožni domoj pšichhadželi, pšichudže nětko čah wobydženja, hdyž móža wječor se šwojini hromadže byč. A šhto je najrjenšče šawjehelenje sa tajke wječory? Šdyž hebi domjazy nětko šajmawe a natwarjaze hromadže čitaja. Duž, lubi Šserbja, wšmicže hebi tajke dobre herbške knihe do rukow k wofšewjenju sa šwoju wutrobu. Wdy, kiž seže šobustawy našeho knihowneho towarštwu, macže je w rukomaj. Wšchitzy druzy pal móža tajke rjane knihe dostacž pšes šwojeho knješa duchowneho. Čitajez dobre herbške knihe, kotrež wam našche towarštwu poslicza, a njeđajez ho šahyč pšes šwěčne wutrobu se žadosčemi napjetnjaze němste knihe, kotrež ho w našim čašu wšchudžom rošnochuja.

— W Dražžanach ho w tu khwiltu dwě nowej žyršwi twaritej. Šakubowa žyrej je nimale hotowa a ho w blizichim čašu pošwjećzi. Šakubowa žyrej pal je šwontowije dotwarjena. Wutoru je ho šatožkim šamjen k nowej žyršwi na Rürbergštim tochoičežu položil. Šsredti sa tónle twar hu s herbštwa wěšeho rentera Šampela, kiž je, hač runje je katholicki, pjenješ sa twar ewangelške žyrejwe wofšafat. S twarom dyrbi ho nětko šapocžez, hevat bychu pjenješ šašo katholickej wošadže pšchpadle. Duž Dražžan sa blizich čah tš rjane nowe Bože domy dostanu. To je jara šwječelazje, pšchetož wo wulkich měštach ličba Božich domow w žanej poměrie k ličbje wošadnych nješeci.

— 12. nov. je šakli šejm do Dražžan powołany, a 26. nov. kžžorštomny šejm w Warlinje hromadže šupi.

— Wulku radoič po wšchm šwěče je pomjesež wubudžila, jo hu burjo šašo nowe dobyče žčinili. Šendželčenjo buch pola Bethela šbiczi. Burjo hiščeje nadžiju špuchčžili nješhu, a pšechče našeho luda je, jo by buram šlonežnje počne dobyče nad Šendželčanami wobradžene bylo.

Biblija mjes šerbštim ludom.

S nastawka knješa šararja rycerja Šakuba w ewangelško-lutherškich nowinach wofšewjencho.

(Potracžowanje.)

Šhtož je ho wo Hornjołužiskich Šserbach wo tym šrudnym čašu prajko, hdyž žane čiščezane Bože šlowo w macžernej rěči nješechy, pšaci tež wo Delnjołužiskich Šserbach. Pola nič je ho šastaranje s Božim šlowom (tak derje s předowanym, kaž tež s čiščezanym) hiščeje bóle wobčežiko hač w Hornjej Łužicy. Na tym wšchaf běšče šchpatne rošiwowanje delnjołužiskeho pšimowštwu wina. Ale to nima ho wuložic. Wdy čzemy jenož dopofacž, ho tež tónle bratrowški šplah k šwojej bibliji pšichudže.

Prěnje čiščezane knihe w delnjo-łužiskej rěči běchu špěwarške i někotrymi modlitwami a s Lutherowym malym katechismušom wot duchowneho Albiniša Šollera 1574. Wo nich ho nětko druhe špisy wišelakeho wopšchijezja w delnjołužiskej rěči wudachu a šlonežnje ho tež čiščezana herbška biblija dołona.

Wóh wubudži muža, kotryž napjetnjeny wot šwjateho Duchu ho do džela da, herbštemu ludaj tam žerlo žiwjenške wody wotawricž. To běšče Šottlieb Šabrizius, předy šaraj w Šarnje, napošledku w Škozebušu, hdyž wón 1741 wumrje. Wón njeběšče rožženy Šserb, ale hnuty wot duchownej nješ šwojich herbškich špowjednych džeci wón jich rěč dopołnje nawulny, jo mđžejče 1701 maty katechismus wudacž a pođžišcho s pomozu někotrych pšechželow w dołholětnym šwěrnym džele nowy testament do delnjołužiske rěče pšchložic. Wón ham da herbške pšimki leč a šatoži mašu čiščezajny w šwojej wšy, hdyž 1709 nowy testament w herbškej a němškej rěči wuudže. Šchdomny pruski kral Šjedrich I. mješejče na tym šuffu wulke wješele a posliczi jemu pjenješnu podpjeru. — Na šary testament dyrbjelche delnjołužiki herbški lud hiščeje hač do lěta 1796 čakacž, dofelž jón a s nim tež wošebne wudopšolnjenje pšicnje rěče došta a to s ruki šararja Šana Šjedricha Šriza. Čěžeke bu jemu jeho dželo, pšchi kotryniž ham šteješče. Na někotrym šlawje je wón ham po šwojim hwděčenju wjele njeđel dželacž; ja někotrymi wurasami je ho wón ham rožženy Šserb tola wjele rěčewuštojných ludži pšachaf, ale wón njeje wulke wopory na čašu a pjenješach pošdarino pšchicjež. Šako tón nješebicžny muž 1819 wumrje, je pruski kral Šjedrich Šglem III. wudowje sa čah žiwjenja penšiju wot 100 tolerjow wustajil. Delnjołužiskim Šserbam pal štaj Šabrizius a Šriza, jako prawaj wóžaj we wěrie, bibliju w macžernej rěči šawostajiko jako najlěpšche herbštwu sa tute šwoje džeci w Škryštuku.

(Potracžowanje.)

Něšto k rošpominanju.

Dolho njeje wěčnje, ale wěčnje je dolho.

Wot teho nje wotwizuje, šhto je šhto na tutym šwěče, ale wot teho, šhtož wón na tym šwěče sa pšichodny sa šebje čini.

Šhtož na huadu šluzi, mšdu šmilnošče doštanje.

Šhtož čže dobyče dostacž, nježme ho wozowanja boječ.

Šynski wóčžin; woprune wšchitlo sa šwój wóžny kraj; šak nje dyrbjeli my to wjele bóle sa naš nješchki Šerusalem čžnicž.

Šdyž běšče Šoh pšchecžimo tebi šmilnu, potom budž tež ty šmilnu. Ššlawny Šohn Šewton pšiche: Šhtož mje nastupa, niman žaneho prawa něšajki šamjen na najšóršeho wotpadnjemch čšiknyč; pšchetož hdyž tež nješšym jeho puče khodžil a tak čžiniš kaž wón, bych tola na podomne puče pšchišchol, hdyž nje njeby Šoža šmilnošč wobarnowala.